

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: DĚTI, KTERÉ NEŽIJÍ VE „VLASTNÍ“ RODINĚ

Jméno studentky: Světluše Fialová

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Autorka se ve své bakalářské práci věnuje velmi aktuálnímu tématu, a to problematice náhradní výchovné péče. Autorka v úvodu práce vyjadřuje své rozhodnutí zaměřit se ve své práci na děti, které ve vlastní rodině žít nemohou a poskytnout přehled základních informací o náhradní péči. I přestože autorka si je vědoma šíři zvoleného tématu a omezeného rozsahu bakalářské práce, konkrétní cíle si nestanovila. Autorka si také nezvolila logicky systematickou strukturu své práce, tím pádem působí práce nepřehledně a chaoticky. Seznam literatury je sice bohatý, ale nepřesvědčivý, převážná část literatury odpovídá té části práce, kde se autorka věnuje tématu z historického hlediska. Postrádám soudobé aktuální prameny, odrážející diskusi odborné veřejnosti na dané téma.

Po stránce formální je práce zpracována velmi dobře – jazyková stránka textu je vyhovující, pouze s ojedinělými překlepy v textu. Zadaný formát práce je dodržen. Pouze název kap. 4.1.3. v obsahu nesouhlasí s názvem kapitoly v textu. S odkazy v textu autorka nakládá poměrně volně, není vždy jednoznačně zřejmé, co jsou autorčiny myšlenky a co čerpá z pramenů (viz. kap. 3; 4.1.; 4.1.2). Přílohy jsou dobré a funkční.

Bakalářská práce je členěna vedle úvodu, závěru a dalších náležitostí do šesti kapitol. V první kapitole autorka vymezuje problematiku náhradní rodinné výchovy, včetně historie a současného procesu zprostředkování náhradní rodinné péče. V další kapitole se věnuje osvojení, typům osvojení a sociálnímu zajištění. Třetí kapitola je určena pěstounské péči, její historii a sociálnímu zajištění. Následuje kapitola o výchově dítěte mimo rodinné prostředí, kde se autorka soustředila na problematiku dětských domovů z hlediska historického, současného a Jihočeského kraje. Pátá kapitola je zaměřena na dětské vesničky, konkrétně na přijímání dětí do vesničky, na práci matek-pěstunek a na přehled vesniček u nás. V šesté kapitole hodnotí autorka typy náhradní výchovy.

Jak už jsem se výše zmínila, autorka se s šíří tématu příliš šťastně nevyrovnala. Jednak danou problematiku beze zbytku neobsáhla (do náhradní výchovné péče patří i další formy, o kterých se autorka nikde v textu nezmiňuje) a jednak, tím že nespécifikovala sledovanou problematiku, jsou pro mne kapitoly této práce obsahově nevyrovnané, neboť nesdílím názor, že pasáže o historii a soc. zajištění si v základních informacích zasluhují toliko pozornosti (v případě historie je to tematika na samostatnou práci, v případě informací o soc. zajištění, které jsou důležité, bych volila část přílohovou), zato bych se v textu zaměřila na pozitiva a negativa jednotlivých forem a na argumentaci k dané problematice. Dle názvu práce bych také očekávala samostatnou kapitolu, kde by se autorka věnovala bližší charakteristice dětí, jež se ocitají mimo vlastní rodinu, neboť volba formy náhradní výchovné péče se vždy primárně odehrává podle posouzení potřeb konkrétního dítěte. Autorka taky nikde jasně nerozlišuje pojmy náhradní výchovné péče a náhradní rodinné péče, v textu je zacházeno s těmito pojmy jako se synonymy. I přestože má autorka historii jednotlivých forem péče zajímavě zpracovanou, důsledně se vyhýbá období druhé poloviny 20. století, což jsou, pro pochopení a srovnání s dnešní situací, důležité informace. Ke škodě celé práce přispívá i to, že autorka často v jedné kapitole zpracovává i několik tematických okruhů najednou, často bez logického propojení – kdyby autorka zvolila více menších, zato samostatných podkapitol, práce by se tak zpřehlednila a více strukturovala.

Za další problémovou oblast této práce považuji autorčino silně subjektivní zacházení s informacemi, autorka často text prokládá svým komentářem a svými zkušenostmi, což by nemuselo být na škodu práce, kdyby s nimi bylo zacházeno metodologicky správně. Autorka totiž těmito poznámkami nevnáší do věci diskusi (která by mohla být práci přínosem), ale pouze se utvrzuje ve vlastním přesvědčení (se kterým se mnohdy nelze ztotožnit). Naprosto očividné je to v kapitole 4. a 6., kdy autorka dochází k nepodloženým závěrům, a to na základě pracovního hodnocení kolegů a kolegyně či osobních rozhovorů s pracovníky obecních úřadů, aniž by byla blíže specifikována kritéria těchto hodnocení. Obávám se, že tyto závěry pak vedou k neoprávněnému zjednodušení a zkreslení popisované problematiky.

Bakalářská práce Světluše Fialové má dle mého mínění nedostatky jak v metodologickém, tak i v obsahovém zpracování tématu, nicméně nelze říci, že by celá práce autorky vyznívala naprosto špatně. Vážím si praktických znalostí a dlouholetých zkušeností autorky, práce obsahuje také zajímavé údaje a podnětné myšlenky. Celkový dojem z této práce mám však smíšený, proto **navrhuji známku dobře.**

V Českých Budějovicích, 30. května 2005

Mgr. Lucie Zapletalová